

Jong CD&V pleit voor hardere besparingen: 'Niet of amper besparen is een misdaad tegen onze generatie. Als de regering nu niet ingrijpt en de nodige hervormingen doorvoert, is de jonge generatie daar het grootste slachtoffer van.'

AKKOORD 73%
NIET AKKOORD 27%

LEZERSBRIEF

Elektrische auto

De elektrische auto is in de mode. De meest futuristische modellen worden gepresenteerd. Maar er zijn kritische kanttekeningen. Wat is er dan mis met dit 'fraaie' concept?

Allereerst wat simpele fysica. Energie komt niet uit het niets. De elektriciteit, nodig om al die miljoenen wagens voort te bewegen, moet worden opgewekt. De 'groene' opwekking van elektriciteit zal helaas geen substantiële bijdrage kunnen leveren, zeker niet als de vraag naar elektriciteit zal explodeëren door al die elektrische auto's. Tenzij we dus massaal inzetten op kernenergie gebruiken die centrales gewoon weer fossiele brandstoffen en produceren ze dus CO₂.

Wellicht kunnen die centrales iets efficiënter werken dan automotoren, maar dat gaat deels weer verloren door verliezen in het transport, verliezen tijdens de opslag in batterijen en verliezen in de meervoudige omzettingen. Ten slotte zijn elektrische wagens, door de nodige batterijen, ook nog eens een stuk zwaarder dan gewone auto's, en dat kost dus extra energie.

Kortom, met de elektrische auto bereiken we wel een lokale CO₂-reductie, maar zeker geen globale. Welke prijs moeten we daarvoor betalen? De ontwikkeling van elektrische auto's zal vele miljarden kosten. Ongetwijfeld zit daar weer veel overheidssteun bij. Hoe dan ook betaalt de consument en belastingbetaler. De ontwikkeling van een distributienet voor de elektriciteit zal ook veel kosten. Over de vervuilen-de aspecten van de vele oploaadbatterijen die nodig zijn om een deel van onze auto's elektrisch te maken hoor je niets. Of rekenen we die milieukosten gewoon mee? Kortom, de prijs die we betalen voor slechts een lokale CO₂-reductie is wel erg hoog.

Gus Kroes,
Leuven

JOHAN LEMAN maakt een balans op na de rellen in Molenbeek

Het leven zoals het is, de Maritiemwijk

'Verschillende volwassenen hebben die avond geprobeerd de gemoederen te bedaren. Voor Johan Lemans is dat geen onbelangrijk lichtpuntje na de rellen van donderdagnacht in Molenbeek.'

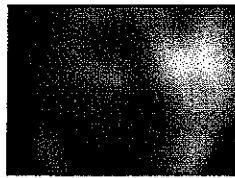
Laat ons eerst terugkeren naar donderdagnacht. In de lokalen van Répère, een groep in de Maritiemwijk, wordt vergaderd over de rellen van tien dagen eerder. Het thema dat zij bespreken: 'Hoe in de toekomst rellen voorkomen?' Pittig detail: de vader van de jongen om wie het later die avond allemaal draait, is daar aanwezig.

Op een bepaald moment gaat zijn telefoon. Hij verlaat de vergadering, om even later terug te keren en in paniek uit te roepen: 'La police a pris mon fils.' Een interventie blijkt uit de hand te lopen. Zonder de politie te willen beschuldigen, maar was het wel een goed idee van de vierkoppige politiepatoille om rond 18 uur, een tweetal uren voor "het breken van de vasten", pepperspray boven te halen om een moeder en een kind te kalmeren?

Want het wel: later die avond werd er niet zozeker gemobiliseerd vanwege de opgepakte jongen, wel vanwege het optreden tegen de moeder. De slogan van de reischoppers achteraf was: 'La police a touché la madre!'

Verschillende volwassenen hebben die avond geprobeerd om de gemoederen te bedaren. Dat was zonder meer een positief teken vanuit de buurt. Maar tegenover degenen die toe kalme aanmaanden, stonden enkele veertigers die erin geslaagd zijn de jongeren op te haken. Ze hebben, zoals bekend, hun slag thuisgehaald. Via sms's waren rond 21 uur een tweehonderdtal jongeren opgedoken, ook van ver buiten de betrokken wijk, om het politiebureau aan te vallen.

Om de Molenbeekse rellen te begrijpen, moet je weten dat er in de Maritiemwijk een aantal jongeren tussen dertien en zeventien

JOHAN LEMAN

is voorzitter van het regionaal integratiecentrum Foyer vzw in Molenbeek en gewoos hoogleraar antropologie aan de KU Leuven.

jaar woont dat volledig in een impasse leeft en heel gewelddadig en emotioneel reageert op van alles en nog wat. Het zijn niet allemaal delinquenten, maar er zitten wel handtassendieftjes en kleine drugsdealers tussen. Daarnaast bestaat er een ruimer probleem met een bepaalde groep jongeren in de zone Kuregem-Molenbeek.

De rellen van Molenbeek worden al te makkelijk vergeleken met die in Parijs. De verschillen zijn nochtans groot. Getuige de tussenkomst van heel wat volwassenen in Molenbeek, de afzijdigheid en zelfs de afkeer van de meeste jongeren in de wijk tegenover wat gebeurd is, het feit dat de rellen sterk gelokaliseerd bleven, het gegeven dat de politie het zich kon veroorloven om met goedkeuring van de meerderheid van de bevolking massaal aanwezig te zijn.

Een zo precies mogelijke analyse van de dynamiek van deze rellen dringt zich op, willen we op dit vlak echt vooruitgang boeken. Wie van de feiten vertrekt, merkt dat drie factoren elkaar doorkruisen hebben. Eén: dat er in de betrokken wijk en onmiddellijk omgeving een groep minderjarigen is die meteen tot geweld overgaat alsof dat een normale manier is om zich te uiten - het gaat om zo'n honderd individuen. Twee: dat

enkele vzw's voor drugsdealing werden gesloten, waarop enkele volwassenen die daar goed aan verdienen nu op alles en nog wat trachten in te spelen om hun terrein te heroveren. Drie: dat via sms's makkelijk enkele honderden jongeren uit aanpalende wijken voor om het even welk opstootje gemobiliseerd kunnen worden. Dit is onvoldoende om alles te verklaren, dat weet ik hierover straks meer.

Wat is het beleid dat tot nog toe in Molenbeek gevoerd is? Burgemeester Moureaux (PS) heeft al zijn aandacht geschonken aan drie beleidsassen: een zo groot mogelijk maatschappelijk draagvlak creëren voor zijn beleid (zowel bij moskeën als jeugdhuizen), een professionalise-

gedaan heeft met het Heilig Hartcollege van Kockelberg dat niet eens zo ver af lag, dat ze een steentje bijgedragen heeft tot de oplossing van het probleem. Ten slotte, wat met de onderbemanning van het politiekorps? Als minister Turtelboom het goed meent, kan ook zij hier enig soelaas bieden.

Over onderwijs en tewerkstelling durf ik nog niet te dromen. De huidige mentaliteit aan Vlaamse kant is zeker geen stimulans. Daar wordt alles benaderd in functie van 'prioriteit' voor de kwaliteit van de Nederlandstaligheid in het onderwijs (geen bezwaar!), wat echter betekent dat elke black die ervan droomt om via het Nederlands later aan werk te geraken het mag schudden.

Zonder de politie te willen beschuldigen, maar was het wel een goed idee van de vierkoppige patrouille om rond 18 uur, een tweetal uren voor 'het breken van de vasten', pepperspray boven te halen om een moeder en een kind te kalmeren?

ring en democratisering van zijn politie én wijkrenovatie. Is hij daarin geslaagd? Of die drie vlakken: volmondig ja. Is dit voldoende? Er zijn factoren waar Moureaux niets aan kan doen: de overbevolking in sommige straten (kinderen moeten wel op straat leven), de kwaliteit van het onderwijs in sommige scholen, de werkloosheid, de onderbemanning in het politiekorps. Dat is het bredere kader waarin de rellen geplaatst moeten worden.

Wat we nu op heel korte termijn nodig hebben, zijn bouwstenen. Ten eerste, wat met de drugshandel in de wijk? Hoe die zo te bestrijden dat het dealen zich niet gewoon verplaatst naar andere wijken? Ten tweede, wat met die jongeren tussen dertien en zeventien jaar die in een totale impasse leven? Het is niet door scholen te sluiten, zoals de Vlaamse Gemeenschap

Er zijn veel vragen, maar er zijn ook oplossingen. Ik weet dat drugs een complex probleem zijn, maar drugsdealers zouden zwaarder en sneller bestraft moeten worden. En ouders van minderjarigen moeten aansprakelijk worden. Zij moeten verplicht worden ouder te willen zijn, zeker als het minderjarigen betreft. We moeten denken aan aangepaste vormen van deeltijds leren in combinatie met werk. Ik denk aan ecologische jobs van buurtverfraaiing, Jongerenwerkplaats die zich inzetten om het straatbeeld positief in te vullen moeten ondersteuning krijgen. En ja, het politiekorps moet completer beaflacht worden, ook met vrouwen en allochtonen, die interactief aanwezig zijn in probleembuurten.

Kortom: gaachtu parlementsleden, gaecht ministers, hou het zakelijk... En doe er iets aan waar het kan.

Toponderzoekers in het maatschappelijke gewoel

Bij de opening van het academiëjaar presenteert Erik Schokkaert de nieuwe denkmant van de KU Leuven. 'De kern van onze werking zal bestaan uit multidisciplinaire denkgroepen, die zo'n zes maanden samenkomen rond een specifieke maatschappelijke vraag'. Hieronder leest u de geschreven versie van de toespraak.

ERIK SCHOKKAERT legt uit hoe de Leuvense universiteit aan het maatschappelijke debat wil bijdragen. Hij is econoom aan de KU Leuven en voorzitter van Metaforum KU Leuven, het multidisciplinaire overlegforum rond maatschappelijke relevante thema's.

De helft van de opinieblad-zijden in de betere kranten wordt gevuld met stukken geschreven door universitaire onderzoekers. Ze zijn vertegenwoordigd op ministerie kabinetten en in sociale organisaties. Ze schrijven beleidsnota's en wegen op partijprogramma's. Vanwaar dan de perceptie dat de universiteit al te vaak afwezig blijft in het maatschappelijke debat?

De ontgocling van de maatschappij wordt wellicht gedeeltelijk veroorzaakt door overspannen verwachtingen. Soms verwacht men de definitieve antwoorden van wetenschappers, maar dat is naïef. Op vele belangrijke vragen kennen we de antwoorden niet. En als we oplossingen voor maatschappelijke problemen moeten formuleren, spelen ook waarden en ideologische achtergrond een grote rol. Aangezien die ook aan de universiteit verre van horengogen zijn (gelukkig maar), kan die universiteit natuurlijk niet met één stem spreken.

Toch is dit een te gemakkelijke verklaring. We moeten ons ook de vraag stellen: wat zou men van de universiteit mogen verwachten? Partijen en sociale organisaties hebben competente studiediensten en er ontstaan ook steeds meer al dan niet onafhankelijke denktanks en kenniscentra. Waarın kan de universiteit zich onderscheiden van die

denktanks? Universitaire onderzoekers zijn om te beginnen meer dan die van de andere instellingen actief op het internationale wetenschappelijke forum. Daarnaast heeft het academische onderzoek nog steeds grotendeels een onafhankelijk karakter, met dan dat van centra die deel uitmaken van belangenverenigingen of gesponsord worden door commerciële ondernemingen. De universiteit heeft ook expertise in huls op een ruime waai van verschillende domeinen en moet zich niet bewijzen met onmiddellijk en zeer specifieke beleidsmaatregelen. En ten slotte heeft de universiteit studenten. Op lange termijn zijn zij de toekomst van de samenleving. Op korte termijn vormen zij niet alleen een kritisch en ongebonden klankbord, maar ook de bron van nieuwe ideeën en inzichten.

Geef toe: dit is een mooi lijstje van wat we zouden kunnen zijn. Maar dan rijst natuurlijk onmiddellijk de vraag: zijn we dat allemaal wel voldoende? Als we deelnemen aan het maatschappelijke debat, zijn we dan voldoende wetenschappelijk, hebben we de moed om genuanceerde kennis naar voren te schuiven? Zijn we voldoende multidisciplinair, praten we met elkaar over de disciplines heen? Zijn we voldoende onafhankelijk of blijven ook onze standpunten makkelijk te voorspellen op basis van onze ideologische achtergrond? Zijn we voldoende breed of laten we ons ook kortzichtig meeslepen op de wisselende golven van de dagelijkse discussies? Inspireren we onze studenten voldoende om hun verantwoordelijkheid tegenover de maatschappij echt op te nemen? Onderscheiden we ons eigenlijk wel van wat net zo goed door andere denktanks geproduceerd wordt? Misschien is de vraag naar een sterkere inbreng van de universiteiten precies een vraag naar meer wetenschappelijkheid, meer onafhankelijkheid, meer multidisciplinariteit, meer visie. En misschien schieten we daarin inderdaad tekort.

Confrontatie

Ik denk dat deze diagnose door een grote meerderheid van collega's gedeeld wordt. Eenlingen kunnen daar alleen niet veel aan veranderen. We moeten daarvoor eerst de ruimte creëren binnen onze eigen instelling. Dit is precies de ambitie van Metaforum Leuven. Metaforum Leuven wil een structuur uitbouwen die aan deze vragen tegemoetkomt. Natuurlijk kan dit overdreven ambitieus klinken, misschien heb je een beetje belachelijk. We moeten daarom die grote principes vertellen in een haalbaar project.

De kern van onze werking zal bestaan uit multidisciplinaire denkgroepen, die gedurende een zestal maanden samenkomen rond een

specifieke maatschappelijke vraag. Ik geef enkele voorbeelden van groepen die nu actief zijn of binnenkort actief zullen worden. Is het toenamegebruik van psychofarmaca verontrustend? Hoe kunnen we denken over de toekomst van Brussel vanuit de spanning tussen identiteit, territorialiteit en conflict? Hoe moet een rijke samenleving reageren op kinderen zonder papieren? Dit zijn slechts voorbeelden, talrijke andere onderwerpen zijn denkbaar.

Misschien is de vraag naar een sterkere inbreng van de universiteiten precies een vraag naar meer onafhankelijkheid, meer wetenschappelijkheid, meer multidisciplinariteit, meer visie. En misschien schieten we daarin tekort

Binnen deze denkgroepen willen we onderzoekers vanuit verschillende disciplines, met verschillende a priori's en achtergronden, met elkaar in gesprek brengen. De bedoeling is dat die gesprekken uitmonden in een visietekst, die van zelfsprekend niet noodzakelijk één uniforme visie moet bevatten, maar ook een weergave kan zijn van verschillende wetenschappelijk en ethisch onderbouwde opvattingen. Die visietekst zou dan gepresenteerd worden op een symposium en daarna gaat de groep de confrontatie aan met het maatschappelijke veld, zoals dat zo mooi heet. We hebben het dan niet alleen over de beleidsmakers, maar zeker ook over de *civil society*, het rijke gebied van sociale organisaties en verenigingen met uitgesproken eigen meningen en botsende opvattingen. Het is nuttig om te benadrukken wat we niet gaan doen. Metaforum

Leuven heeft niet de bedoeling onderzoek te stimuleren, wel om de resultaten ervan naar het beleid toe te vertalen. Nog minder zullen we ervoor ijveren om orde te brengen in alle activiteiten die collega's aan de dag leggen via opiniebijdragen en beleidsadviezen. De universiteit is een broedplaats van initiatieven, van diverse meningen en opvattingen, en dat moet zo blijven. Dat is zelfs de noodzakelijke voedingsbodem waarop de multidisciplinaire denkgroepen kunnen gedijen.

pen zullen komen met daarbij ondersteunend wetenschappelijk materiaal.

Holle slogans

Er is dus al iets en we zijn bezig. Maar er is nog niet genoeg en het kan nog mislukken. Er is in het verleden vaak gepraat over multidisciplinariteit, maar het is niet makkelijk om multidisciplinaire initiatieven echt van de grond te krijgen, en nog moeilijker om aan deze initiatieven enige continuïteit te geven. Deze tussenkomst moet dan ook gezien worden als een oproep tot medewerking. We hebben allen te weinig tijd, maar de eerste ervaringen met de denkgroepen tonen aan dat die gesprekken stimulerend en inspirerend zijn. En stel nu eens dat we erin slagen steeds tussen de vijf en tien groepen actief te laten zijn, waardoor we elke twee maanden met een visietekst naar buiten zouden kunnen komen. Dat niet alleen de *usual suspects* aan die groepen deelnemen, maar ook onze toponderzoekers die zich nu liever ver van het maatschappelijke gewoel houden. Dat we op een creatieve wijze inhoud geven aan de waarden die verwoord worden in de Opdrachtverklaring van deze universiteit: de persoonlijke waardigheid van de mens, de bescherming van de zwakken, gerechtigheid en vrede. Dat we voldoende visie aan de dag leggen om thema's te kiezen die gedurende de volgende jaren actueel zullen worden, in plaats van de actualiteit achterna te hellen. Misschien slaan we er dan in over te brengen dat nuchtere analyse en sociale gedrevenheid kunnen samengaan en dat zo productiever zijn dan holle slogans en grote emoties. Dat zou op zich al een belangrijke bijdrage zijn.